

Oponentský posudok na habilitačnú prácu MUDr. Jany Štefaničkovej, PhD. na tému :

Liečba diabetickeho edému makuly Ranibizumabom a vplyv liečby na kvalitu života

Diabetes mellitus svojim pandemickým výskytom a svojimi komplikáciami na sietnici (retinopatia a edém makuly) je dnes hlavnou príčinou slepoty v rozvinutých krajinách. Popri tom spôsobuje prirodzene fatálne mozgové, kardiálne, nefrologické a iné komplikácie. V poslednej dobe sa popri desaťročia aplikovanej laserkoagulácii retinopatie, neskôr pars plana vitrektómii, začali používať v liečbe retinopatie moderné produkty výskumu a farmaceutického priemyslu - blokátory VEGF (vascular endothelial growth factor) - antirastové látky.

Klinika oftalmológie LFUK Ružinov je líderským pracoviskom Slovenska v liečbe diabetickej retinopatie. Tento závažný problém a najmä jeho komplikáciu zhoršujúcu zrakovú ostrosť - edém makuly sietnice - si zobrala autorka za tému habilitačnej práce. Ako hlavný cieľ práce si stanovila liečbu makulárneho edému blokátorom VEGF **Ranibizumabom**. Do súboru bolo podľa štandardných kritérií zaradených medzi rokmi 2014 – 17 126 pacientov, ktorých počet po vyčistení a záverečnom hodnotení sa zredukoval na 72 dospelých pacientov a ich 84 očí. Štandardným postupom bolo intravitreálne vykonaných prvý rok asi 5-6 aplikácií a v druhom roku 3-4. Sledovali sa najmä 2 dôležité parametre: zraková ostrosť na ETDRS tabuliach a hrúbka makuly na OCT. Pri záverečnom hodnotení sa zlepšila zr. ostrosť o 10 písmien asi u 73% očí a u zvyšku pacientov o menej písmien. Pokles hrúbky makuly bol viacmenej konkordantný so zlepšením ostrosti zraku, ale nemal naň dlhodobý vplyv. Všetky parametre boli štatisticky spracované a konštatované signifikantné zlepšenie zraku a hrúbky makuly. Nebol pozorovaný žiaden vedľajší účinok liečby. Okrem týchto objektívnych ukazovateľom sledovala autorka v špeciálnom dotazníku atribúty kvality života, kde pacienti udávali celkové zlepšenie.

Hodnotenie

Habilitačný spis počíta 120 strán. Je proporcinálne členený medzi teoretickú časť zaberajúcu 40 strán a 80 strán vlastnej práce s dobre nastaveným

cieľom, podrobne rozpracovanou metodikou a materiálom, štatistikou a výsledkami. Oceňujem bohatú 18 stranovú diskusiu, kde výsledky autorky sú absolútne porovnateľné so svetovými prácami. Literatúra je veľmi bohatá a obsahuje takmer 200 citácií z najnovších zdrojov. Pomerne obsiahly je i dotazník o kvalite života. Obsahovo je práca koncízna a zameraná na hlavný cieľ diabetický edém makuly, ktorý je analyzovaný na základe najnovších poznatkov.

Formálne je práca napísaná kultivovaným jazykom, dobre štruktúrovaná, zrozumiteľným štýlom a priloženou peknou fotodokumentáciou a grafmi. Trocha mi prekáža a robí to oponentúru náročnejšou veľké množstvo skratiek (i vlastných (LVO, HVO)), spústa numerických výrazov a niektoré drobné málo čitateľné grafy a obr. - napr. obr. 2, graf č. 3., duplicita na str. 53-54 - celý odstavec.

Otázky a pripomienky:

Ako sa vyvíja retinopatia – edém makuly sledovaných, ak ich kontroluje autorka ešte po dlhšom čase terapie Ranibizumabom?

Pri diabetickej retinopatii a edéme makuly je vhodné dnes aplikovať monoterapiu RBZ alebo kombináciu s laserkoaguláciou?

Ako vidí autorka strategicky potrebu celého Slovenska - personálnu a materiálnu na moderný manažment pacientov s diabeticou retinopatiou?

Záver

MUDr. Jana Štefaničková, PhD. preukázala svojim habilitačným spisom schopnosť vedecky pracovať s potenciálom ďalšieho vedecko-pedagogického rastu. Taktiež svojou modernou liečbou makulárneho edému diabetických pacientov dokázala opodstatnenosť a nové možnosti redukovať handikapujúci vplyv diabetickej retinopatie na zrak a zlepšenie kvality života. Pri komplexnom hodnotení spĺňa autorka všetky kritéria habilitačných požiadaviek a po úspešnej obhajobe **doporučujem** udelenie vedecko-pedagogického titulu docent z odboru oftalmológie.

